

فراتر از خبر

پنج سال پس از سقوط کابل؛ جوانان افغان خود را با زندگی تحت حکومت طالبان تطبیق داده‌اند

بخش افغانستان راديو اروپای آزاد/ راديو آزادی

۲۲ دقیقه پیش

عکس آرشیوی از زمانی که دختران افغان هنوز فرصت تحصیل داشتند

پنج سال از بازگشت طالبان به قدرت در افغانستان گذشت. در طول این سال‌ها، این گروه بنیادگرا یکی از سرکوبگرترین حکومت‌های جهان را در این کشور ایجاد کرده و بسیاری از شهروندان افغانستان، به‌ویژه زنان را از حقوق اولیه‌شان محروم کرده است.

تحت حکومتی که از سوی جامعه بین‌المللی به رسمیت شناخته نشده و با تحریم‌های گسترده‌ای هم دست به گریبان است، افغانستان شاهد گسترش روزافزون بیکاری و فقر بوده است.

صدها هزار شهروند افغانستان برای نجات از فقر شدید و قوانین سرکوبگر طالبان، به کشورهای همسایه یا غربی پناه برده‌اند. اما این کار برای همه امکان‌پذیر و مهیا نیست و خیلی‌ها ناچار شده‌اند خود و زندگی‌شان را با شرایط جدید کشورشان تطبیق دهند.

سوفیا، ۲۲ ساله، ساکن ولسوالی چوکی ولایت کنر، در گفت‌وگو با رادیو آزادی، بخش افغان رادیو اروپا می‌گوید با به‌قدرت‌رسیدن طالبان، برنامه‌ها و رویاهایش برای آینده از دست رفت و فرصت‌های پیشرفت از او گرفته شد.

او می‌گوید در کلاس دوازدهم بود که حکومت طالبان آموزش دختران را ممنوع کرد. او هم به‌ناچار ازدواج کرد و حالا مادر دو کودک است.

سوفیا می‌گوید: «روای تحصیلات عالی داشتم اما طالبان مدارس و دانشگاه‌ها را بستند. دوست داشتم پزشک شوم تا هم شرایط اقتصادی و اجتماعی خودم بهتر شود و هم بتوانم آیندهٔ بهتری را برای فرزندانم رقم بزنم؛ اما طالبان همهٔ رویاهایم را به باد داد».

بیشتر در این باره:

طالبان، «حجاب» را با بازداشت و ضرب‌وشتم زنان اعمال می‌کند

دختری دیگر از ساکنان ولایت میدان وردک در اظهاراتی مشابه، به رادیو آزادی گفت که تازه تحصیل در سال اول دانشکدهٔ پزشکی را آغاز کرده بود که حکومت طالبان در دانشگاه‌ها را به‌روی دختران بست و هزاران دختر مانند او را از ادامه تحصیلات عالی بازداشت.

می‌گوید: «هم به خلبانی علاقه داشتم و هم به پزشکی، اما متأسفانه با تغییر حکومت، هر دو آرزویم نقش بر آب شد. می‌خواستم روزی روپوش سفید را بر تن داشته باشم و به مردم، به‌خصوص مردم ولایت میدان وردک، خدمت کنم، اما متأسفانه برایم ممکن نشد. این سال‌ها برایم بسیار سخت گذشت».

یک زن ساکن ولایت هرات هم می‌گوید که در این پنج سال، نه‌تنها شغل اصلی‌اش را که سال‌ها در آن تجربه داشت از دست داده، بلکه با چالش‌های شدید اقتصادی نیز روبه‌رو شده است.

او که مادر پنج دختر است، پیش از اعمال محدودیت‌های طالبان یک آرایشگاه بزرگ ویژه زنان داشت.

می‌گوید: «ده سال می‌شد که آرایشگاه داشتم، اما حالا در خانه نشسته‌ام و اجازه کار کردن ندارم. به ایران هم رفت‌وآمد داشتم، اما طالبان اجازه ندادند که به‌تنهایی بروم. می‌گفتند برای یک مرد محرم روایید بگیر و همراه او برو و بیا؛ اما آن هم ممکن نشد. زندگی برایم بسیار سخت شده است».

آنان از حکومت طالبان می‌خواهند که محدودیت‌ها و ممنوعیت‌هایی را که بر زنان وضع شده است، لغو کند.

حکومت طالبان در کنار محدودیت‌های کاری زنان در اکثریت ادارات دولتی و غیردولتی، فعالیت آرایشگاه‌های زنانه را نیز ممنوع کرده است.

شماری از فعالان زن و حقوق بشر افغان می‌گویند که پس از بازگشت طالبان به قدرت در افغانستان و در جریان پنج سال گذشته، وضعیت موجود روزبه‌روز بدتر شده است و زنان، در کنار محرومیت از آموزش، کار و نداشتن امنیت و نقض حقوق اساسی زندگی، حتی مجبور به تحمل خشونت نیز شده‌اند.

رقیه ساعی، یکی از این فعالان به رادیو آزادی گفت: «پس از حاکمیت طالبان، زنان در وضعیت وحشتناکی زندگی می‌کنند و از تمام حقوق خود محروم شده‌اند. از سوی دیگر، هیچ خانه امن یا نهادی وجود ندارد که

زنانی که با ظلم و خشونت مواجه می‌شوند، بتوانند در آن حق خود را بگیرند یا به یک مکان امن دیگر پناه ببرند و در آنجا جان و زندگی‌شان محفوظ باشد. ادامه این وضعیت واقعاً برای ما نگران‌کننده است.»

رادیو آزادی تلاش کرد واکنش طالبان به این گفته‌ها و خواسته‌های زنان را جویا شود؛ اما ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی حکومت طالبان، تا زمان انتشار این گزارش حاضر به پاسخگویی نشد.

مقام‌های طالبان اما در پنج سال اخیر بارها گفته‌اند که حقوق زنان بر اساس شریعت اسلامی محفوظ است؛ ادعایی که برای دختران و زنان افغان و جامعه جهانی قابل پذیرش نیست.

بیشتر در این باره:

مقامات اتحادیه اروپا، به‌رغم اعتراض‌ها، برای اولین بار با طالبان دیدار کردند

اقدامات حکومت طالبان در رابطه با زنان افغان در داخل و خارج از افغانستان، واکنش‌ها و نگرانی‌های گسترده افغان‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، حکومت‌ها و نهادهای مختلف را برانگیخته است؛ واکنش‌هایی که همچنان ادامه دارد.

صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد، یونیسف، در گزارشی که در اوایل اردیبهشت‌ماه سال جاری منتشر شد، هشدار داد که ادامه ممنوعیت آموزش دختران در افغانستان می‌تواند تا سال ۲۰۳۰ این کشور را با کمبود بیش از ۲۰ هزار معلم زن و بیش از پنج هزار متخصص زن در رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی مواجه کند.

پیش از این سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد، یونسکو، هم در گزارش‌های پی‌درپی خود گفته بود که در حال حاضر نزدیک به یک و نیم میلیون دختر در افغانستان از آموزش محروم‌اند و اگر این ممنوعیت آموزش تا سال ۲۰۳۰ ادامه یابد، بیش از چهار میلیون دختر از تحصیل محروم خواهند شد.

فشارها و محدودیت‌های حکومت طالبان اما تنها دامن زنان افغانستان را نگرفته و مردان هم از بسیاری از حقوق عادی خود محروم شده‌اند.

پیش از بازگشت طالبان به قدرت، احمد داوود امیدوار بود کارگاه کوچک خیاطی خود را گسترش داده، ازدواج کرده و اتومبیلی بخرد.

پنج سال بعد اما او در مزرعه خانوادگی‌اش در حومه کابل کار می‌کند و میوه و سبزیجات پرورش می‌دهد. او هنوز برای چند مشتری قدیمی زن، لباس‌های سفارشی می‌دوزد؛ البته به‌شکل کاملاً مخفیانه.

این جوان ۲۹ ساله به رادیو اروپای آزاد از رویاهاش برای تحصیلات دانشگاهی در زمینه طراحی مد و لباس می‌گوید: «قصد داشتم از ترکیه پارچه وارد کنم و با استخدام چند خیاط، طراحی‌های خودم را اجرا کرده و در اختیار مشتریان بگذارم. دوست داشتم بتوانم در نمایشگاه‌های مد شرکت کنم».

او با ناراحتی ادامه می‌دهد که «هیچ‌یک از این رویاها رنگ واقعیت نگرفت. همه‌چیز زیر و رو شد».

داوود یکی از میلیون‌ها شهروند افغانستان است که با بازگشت طالبان به قدرت، آمال و آرزوهایشان نقش بر آب شد.

بیشتر در این باره:

کارشناسان سازمان ملل سرکوب زنان توسط پلیس امر
به معروف طالبان را محکوم کردند

تحت حکومت طالبان، جوانان تحصیل کرده افغان هم شاهد از دست رفتن فرصتهایی که زمانی داشتند، بوده‌اند.

نسیم کریمی زمانی خود را بر مسند شغلی دولتی تصور می‌کرد. پس از فارغ التحصیل شدن از دانشگاه، امیدوار بود شغلی مناسب در دولت به دست آورد و یا حتی خود را برای عضویت در پارلمان نامزد کند.

اما در ساختار سیاسی طالبان، پارلمان جایی ندارد و قدرت هم تقریباً به طور کامل در دست اعضای این گروه متمرکز شده است.

نسیم به رادیو اروپای آزاد می‌گوید: «جوانان دیگر مثل قبل رویاپردازی نمی‌کنند. دیگر نمی‌توان نقشه‌ها و آرزوهای بزرگ در سر داشت».

این جوان سی‌ساله دو سال به ایران رفت و در نهایت به افغانستان بازگشت؛ جایی که حالا با قراردادهای موقت در مدارس خصوصی تدریس می‌کند. او و تعدادی از دوستانش تلاش کرده بودند یک آموزشگاه خصوصی تأسیس کنند؛ اما موفق نشدند؛ چراکه این‌روزها اکثر مردم افغانستان توان مالی هزینه کردن برای آموزش خصوصی را ندارند.

او حالا رویاهای کوچکتری دارد: «فقط می‌خواهم یک شغل ثابت و باثبات داشته باشم».

نسیم می‌گوید پس از دهه‌ها جنگ و درگیری، تنها خواسته بسیاری از افغان‌ها این است که بدون نگرانی از کشته شدن بر اثر تیراندازی یا بمب‌گذاری از خانه بیرون بروند و در سلامت به خانه بازگردند. «مردم فقط می‌خواهند در آرامش زندگی کنند».

افغان‌ها بسیاری از حقوق، فرصت‌ها و امیدهایشان را از دست داده‌اند. خیلی‌هایشان حتی از انتظار برای بازگشت اوضاع به پیش از پنج سال پیش هم دست شسته‌اند.

نسیم می‌گوید: «یاد گرفتیم و پذیرفتیم که با وضعیت کشورمان، همانطوری که هست، کنار بیاییم».

این مطلب بخشی از:

گزیده‌هایی از رادیو آزادی

فراتر از خبر

بایگانی

جهان